

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 328

van **JAN PEUMANS**

datum: 19 april 2019

aan **KOEN VAN DEN HEUVEL**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Bouw windturbines - Regelgeving

Onder burgers heerst een groeiend verzet tegen de verschillende bouwaanvragen van nieuwe windmolens. In de argumentatie van dit verzet komen vaak factoren naar boven waaruit blijkt dat de huidige regelgeving geen pasklare antwoorden meer heeft op de evoluties van de hedendaagse turbines.

Zo zien we bijvoorbeeld dat:

- ☐ de Raad van State het arrest van d'Oultremont (het Waalse kader voor windturbines) heeft vernietigd;
- ☐ de bouw van windturbines op land niet meer aan de internationale vereisten voldoet (volgens het rapport van de World Health Organization (WHO));
- ☐ de Raad voor Vergunningsbetwistingen negen prejudiciële vragen stelt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de huidige wetgeving omtrent windturbines;
- ☐ de huidige Vlaamse regelgeving een aantal zaken niet heeft opgenomen, zoals een inventarisering van de schadelijke impact op mens en natuur voor en tijdens de exploitatie, een nulmeting qua gezondheid en milieu, de maatschappelijke rentabiliteit, de levenscyclusanalyse (LCA) van een windturbine (winning van de grondstoffen tot de afbraak), de fysieke en financiële verantwoordelijkheid voor de latere afbraak enzovoort.

1. a) Kan men verder met de bouw van windturbines op land wanneer zowel VLAREM II (Vlaams Reglement betreffende de milieuvergunning) als de omzendbrieven, conform de uitspraak van het arrest d'Oultremont, wellicht onwettig tot stand zijn gekomen?
 - b) Welke zijn de al uitgevoerde, lopende en geplande initiatieven in Vlaanderen in navolging van arrest C-290/15?
 - c) Wat betekent dit arrest in concreto in de praktijk en de toepassing van de plan-MER-plicht (milieueffectrapportage) in relatie met de inplanting van windturbines?
2. Kan men verder met de bouw van windturbines op land wanneer niet meer aan de vereisten is voldaan die internationaal gelden?

Ik verwijs in dit verband naar het WHO-rapport 'Environmental Noise Guidelines for the European Region', waarin men bijvoorbeeld spreekt over de gevaren door

cumulatie en met name over geluidsemissies die niet gereguleerd worden binnen VLAREM II.

3. Kan men zich binnen grote infrastructurele projecten, met zelfs grensoverschrijdende milieueffecten waarbij de MER-plicht op grond van de milieurichtlijnen geldt, nog beroepen op reeds vernietigde en ter discussie gestelde verouderde gewestelijke milieuwetgeving?
4. Wanneer door toepassing van artikel 4.4.7 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende het algemeen belang van windturbines maar ook door toepassing van de 'salamitechniek', de Europese milieurichtlijn 2001/42/EG omzeild wordt (inzake milieueffectrapporten (MER's) voor windturbines) en daarmee dus de wettelijke toetsing op milieueffecten niet plaatsvindt, handelt men dan niet in strijd met de Europese milieuwetgeving?
5. Zou het niet aangewezen zijn om onmiddellijk een tijdelijk moratorium in te stellen inzake verlening van bouwvergunningen voor onshore windturbines tot de regelgeving inzake effectbeoordeling op punt is gesteld?
6. Wat is het netto effect (in graden Celcius) in globale opwarming wanneer Vlaanderen 1 à 2 jaar nodig heeft om tot een wetgeving te komen die conform de Europese richtlijnen en de aanbevelingen van de WHO is én respect toont voor het kwaliteitsbehoud van de plaatselijke leefomgeving (wanneer men ook de netto uitwerking op de globale CO2-uitstoot van het Europese Emissions Trading System (EU ETS) meeneemt in de berekening)?
7. Is de huidige regelgeving een juiste weerspiegeling van de noden in de samenleving van de huidige generatie? Hoe zit dat met de toekomstige generaties? De regelgeving blijft vrij constant terwijl windmolens groter en groter worden en dus bepaalde criteria zouden moeten mee evolueren. Worden windmolens van vandaag aan correcte criteria getoetst en, gezien de evolutie van windmolens, of deze criteria in de toekomst ook nog zullen voldoen?

ANTWOORD

op vraag nr. 328 van 19 april 2019

van **JAN PEUMANS**

1.
 - a) Er zijn tot op heden geen rechterlijke uitspraken die de sectorale normen voor windturbines van VLAREM II en de omzendbrief RO/2014/02 onwettig verklaren. Vermits de sectorale normen van VLAREM II en de omzendbrief momenteel wettig zijn, is de bevoegde overheid verplicht elke nieuwe aanvraag voor nieuwe windturbines te behandelen conform deze normen en omzendbrief zodat de doelstellingen voor de ontwikkeling van windenergie gehaald worden.
 - b) Mijn voorgangster stuurde op 12 september 2018 een brief naar Eurocommissaris Vella om verduidelijking te vragen over de impact van het arrest D'Oultremont C290/15. De Eurocommissaris zegt in zijn antwoord van 22 november 2018 dat deze kwestie aan bod komt in de lopende Refit-evaluatie van de plan-m.e.r.-richtlijn ('Regulatory Fitness and Performance'). De Eurocommissaris verwijst tevens naar een studie die de Europese Commissie zal uitvoeren over de wijze waarop de definitie van plannen en programma's omgezet is en toegepast wordt in de lidstaten in het licht van de rechtspraak.
 - c) Op dit moment zijn er nog geen concrete gevolgen. De VLAREM II regelgeving blijft van toepassing. Ook de project-MER plicht zoals reeds werd toegepast, blijft van toepassing.
2. De exploitatie van windturbines is vergunningsplichtig vanaf een vermogen van 500 kW (en meldingsplichtig vanaf een vermogen van 300 kW). Deze windturbines moeten voldoen aan de sectorale bepalingen van VLAREM II. Hierin zijn onder meer geluidsimmissieniveaus bepaald die niet mogen worden overschreden ter hoogte van nabijgelegen woningen. Het is een vaste praktijk dat bij de advisering van dergelijke windturbineprojecten de relevante cumulatieve effecten in rekening worden gebracht en maatgevend zijn bij de toetsing aan de geluidsnormen.

Daarnaast moet de aanvraag ook getoetst worden aan artikel 4.3.1, §1, eerste lid, 1°, d) en §2, artikel 4.3.3 en artikel 4.3.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO). Hierbij wens ik te vermelden dat het WHO-rapport 'conditional guidelines' bevat en dus geen vereisten.
3. Er is op dit moment geen gewestelijke milieuwetgeving vernietigd. Bovendien betekent discussie over bepaalde VLAREM-normen niet noodzakelijk dat deze normen verouderd zouden zijn.
4. Op basis van artikel 4.1.1, 5°, van de VCRO heeft Vlaanderen de handelingen van algemeen belang aangewezen bij besluit van 5 mei 2000. Windturbines vallen onder artikel 2, 4°. Artikel 4.4.7, §1, van de VCRO bepaalt dat in vergunningen voor handelingen van algemeen belang mag worden afgeweken van stedenbouwkundige voorschriften zodra er kennis is van de resultaten van het openbaar onderzoek van een RUP dat wordt opgemaakt ter vervanging van een bestaand RUP. Indien dit van toepassing is, laat artikel 4.4.7, §1, van het VCRO niet toe dat afgeweken wordt van de plan-m.e.r.-plicht voor het ontwerp van RUP in opmaak.

Volgens artikel 4.4.7, §2, van de VCRO mag worden afgeweken van stedenbouwkundige voorschriften en verkavelingsvoorschriften voor handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben, en kunnen handelingen van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact hebben omwille van hun aard, omvang, of omdat ze slechts een wijziging of uitbreiding van bestaande of geplande infrastructuur of voorzieningen tot gevolg hebben. Artikel 3 van het besluit van 5 mei 2000 bepaalt de handelingen van algemeen belang die een ruimtelijke beperkte impact hebben of als dergelijke handelingen kunnen beschouwd worden. Windturbineprojecten kunnen vallen onder handelingen van algemeen belang met ruimtelijk beperkte impact op gemotiveerd verzoek van de aanvrager. De bevoegde overheid beslist hierover na een projectvergadering, voorafgaand aan de vergunningsaanvraag.

Wanneer artikel 4.4.7, §2, van de VCRO wordt toegepast, is er geen sprake van de omzeiling van de Europese milieurichtlijn 2001/42/EG omdat dit artikel alleen wordt toegepast op niveau van vergunningsaanvragen voor handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben (dus niet het plan-niveau). Daarenboven bepaalt het artikel uitdrukkelijk dat de toepassing ervan nooit vrijstelling verleent van toepassing van de project-m.e.r.-plicht zodat de wettelijke toetsing op milieueffecten steeds op project-niveau gebeurt.

In de handleiding die door het Team Mer van departement Omgeving is opgesteld, wordt verduidelijkt dat rekening moet gehouden worden met de bedoeling van de Europese project-m.e.r.-richtlijn om windturbineparken onder het toepassingsgebied van projectmilieueffectrapportage te brengen, wat concreet tot gevolg heeft dat naast het aantal windturbines in de betreffende vergunningsaanvraag (en de eventueel daaraan te koppelen vergunningsaanvragen) ook rekening gehouden wordt met eventueel vergunde/bestaande windturbines in de nabijheid van de aanvraag.

5. De vraag naar een tijdelijk moratorium is niet aan de orde, vermits op dit ogenblik de regelgeving inzake effectbeoordeling en het wettelijk vergunningskader voor omgevingsvergunningen van windturbines in orde zijn.
6. Gelet op de vele onzekerheden in uw vraag is het niet mogelijk een accuraat antwoord te geven.
7. De regelgeving m.b.t. de exploitatie van windturbines dateert van 2012. Hoewel deze regelgeving constant is, hield deze van bij de aanvang rekening met evoluties in de toekomst. Uitgangspunten bij deze regelgeving zijn immers vastgelegde hinder- en externe veiligheidsniveaus die niet mogen worden overschreden.